

ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA ÖN LİSANS PROGRAMI İÇİN DURUM DEĞERLENDİRMESİ: EĞİTİM SÜRECİ VE İSTİHDAMI

Situation Assessment for Private Security and Protection Associate Degree Program: Education Process and Employment

Ali YAĞCI¹

¹ Karaman Özel Güvenlik Eğitim Kurumları, Bilim uzmanı, ayagci89@gmail.com, orcid.org/0000-0003-0359-4927

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:

16.11.2022

Kabul/Accepted:

12.05.2023

DOI:

10.18069/firatsbed.1206028

Anahtar Kelimeler

Özel güvenlik, koruma ve güvenlik görevlisi, özel güvenlik ve koruma programı, kamu personel seçme sınavı

Keywords

Private security, protection and security officer, private security and protection program, personnel selection exam

ÖZ

Özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının yaygınlaşması ile güvenlik sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli güvenlik görevlisini akademik eğitimlerle destekleyerek globalleşen dünyanın güvenlik ihtiyaçlarına cevap verebilecek donanımlarına sahip personeller yetiştirilmektedir. Özel güvenlik ve koruma programı mezunları özel ve kamu alanlarında istihdam edilmektedir. Mezunlarının kamu kurumlarında çalışabilmeleri için “Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans” puanı gerekmektedir. Araştırmanın amacı; 2016 yılından 2022 yılına kadar, özel güvenlik ve koruma programındaki öğrenci sayıları, mezun sayıları ve kamu alanlarında açılan kadro sayıları analiz edilerek kamuya yerleşme oranları bazında durum değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda; 2016 yılından 2022 yılına kadar, özel güvenlik ve koruma programdan mezun sayısının çok fazla olmasına karşın, bu alanda yapılan atama sayısının oldukça yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Özel güvenlik ve koruma programdan mezun olan erkeklerin “Koruma ve Güvenlik Görevlisi” unvanı ile kamuya atanma olasılığı genel toplamda %2.3’dür. Kadın mezunların ise “Koruma ve Güvenlik Görevlisi” unvanı ile kadrosu ayrılmadığından kamuya atanma olasılığı mevcut değildir.

ABSTRACT

With the widespread use of private security and protection associate degree programs, qualified security officers needed by the security sector are trained to meet the security needs of the globalizing world by supporting them with academic education. Graduates of the private security and protection program are employed in private and public areas. In order for graduates to work in public institutions, “Public Personnel Selection Exam (KPSS) Associate License” score is required. The aim of the research; From 2016 to 2022, the number of students in the private security and protection program, the number of graduates and the number of vacancies in public areas were analyzed and the situation was evaluated on the basis of public placement rates. As a result of the research; From 2016 to 2022, it was determined that although the number of graduates from the private security and protection program is very high, the number of appointments made in this field is very insufficient. The probability of male graduates of private security and protection programs to be appointed to the public with the title of “Protection and Security Officer” is 2.3% in total. Female graduates, on the other hand, do not have the possibility of being appointed to the public sector as they are not allocated the title of “Protection and Security Officer”.

Atıf/Citation: Yağcı, A. (2023). Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı İçin Durum Değerlendirmesi: Eğitim Süreci ve İstihdamı. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 2, 767-782.

Sorumlu yazar/Corresponding author: Ali YAĞCI, ayagci89@gmail.com

1. Giriş

Şiddet, yeryüzündeki ilk insan olan Hz. Âdem Aleyhisselâm (A.S.) oğulları Hâbil ve Kâbil arasındaki mücadele ile başlayan ve günümüze kadar devam eden bir olgudur. İnsanoğlunun varoluşundan bu yana, hayatımızdaki şiddet olgusuna paralel olarak güvenlik ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Günümüzde globalleşme sürecinin etkisiyle güvenlik tehditlerinin hiç olmadığı kadar çeşitlendiğini ve yoğunlaştığını görmekteyiz. Küresel büyüklüğü milyar dolarlık bir sektör haline gelen özel güvenlik şirketleri, güvenlik ve savaş anlayışında önemli bir unsur olarak görülmektedir. Güvenlik ve koruma ihtiyacının giderek önem kazandığı yeni bir çağda, güvenlik şirketleri uluslararası güvenliğin en önemli tartışma konusudur. Son yıllarda devletlerin güvenlik hizmetlerini özel güvenlik şirketlerine hızla ve artan bir şekilde devretmesi ve bununla bağlantılı insan hakları ihlalleri, küresel özel güvenlik şirketleri endüstrisinin uzun süredir gecikmiş olan düzenlemeleri için katalizörlerden biri olmuştur (MacLeod, 2015).

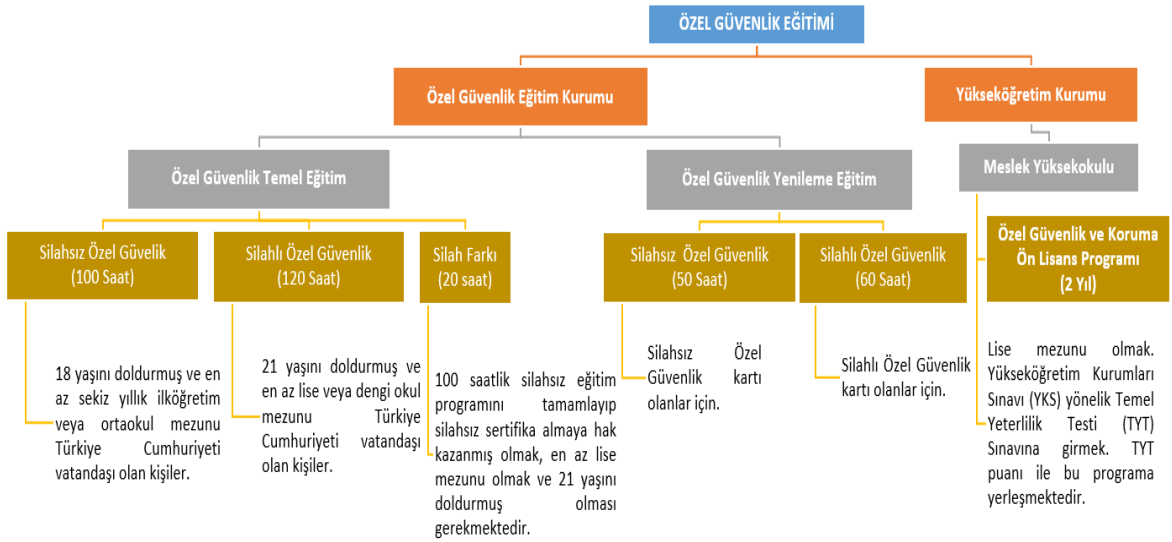
Özel askeri ve güvenlik şirketlerinin insan hakları ihlallerinde bulunduğu ve askeri deneyime sahip yöneticiler tarafından yönetilen şirketlerin çok sayıda insan hakları ihlali gerçekleştirme olasılığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Radziszewski, 2015). Latin Amerika'daki özel güvenlik endüstrisi, özellikle maden çıkarma operasyonları bağlamında insan hakları ihlalleriyle ilişkilendirilmiştir (Narváez González ve Valencia, 2019). Özel güvenlik şirketlerin hesap verebilirliği büyük bir endişe kaynağıdır ve ulusal düzenleme hala nadirdir (Cottier, 2006). 16 Eylül 2007'de Bağdat'ın Nisour Meydanı'nda Blackwater Worldwide (eski adıyla Blackwater USA) ait özel güvenlik görevlileri ekibi tarafından 17 Iraklı masum sivilin öldüğü ve en az 24 kişinin yaralandığı, modern savaşlarda tartışmalı olan bir fenomenin sembolü haline gelmiştir (Pinzauti, 2007). Yargısız cinayetler ve savaş suçları nedeniyle bu şirket ile ilgili de davalar açılmıştır (Hagengruber, 2009; Mayer, 2010; Snukal, 2013). Irak hükümeti, Blackwater Worldwide Eylül 2006'dan bu yana Bağdat'taki en az altı tartışmalı silahlı saldırıya karışmakla suçladı (Zelka ve Ertaş, 2020). Yine Irak'ta Amerikalı diplomatları korumak için tutulan özel güvenlik şirketi DynCorp International'ın bir görevlisi tarafından Iraklı bir taksi şoförü vurularak öldürüldü (Hagengruber, 2009). Wagner Group, Rusya hükümeti tarafından dünya çapında çeşitli çatışmalarda kullanılan özel güvenlik şirkettir (Rondeaux, 2022; Marten, 2019). Rus özel güvenlik şirketi Wagner Group Suriye, Afrika ve Ukrayna'daki çatışmalarda yer almıştır (Foley ve Kaunert, 2022; Görücü ve Bünyad, 2020; Rökköläinen, 2020; Marten, 2019). Wagner Group 2014'te Kırım'ın ilhakında kilit bir rol oynamıştır ve 2015'ten beri Suriye'de aktiftir (Foley ve Kaunert, 2022; Marten, 2019). Wagner Grubu ya bir Rus özel güvenlik şirketi ya da Rus silahlı kuvvetlerinin gayri resmi bir parçası olarak anılmaktadır (Rökköläinen, 2020). Rusya'nın Suriye'deki çatışmaya katılımı, Rus şirketlerinin Suriye'nin münhasır ekonomik bölgesinde potansiyel petrol ve gaz rezervlerinin keşfi ve üretimindeki çıkarlarını da içermektedir (Harunoğulları, 2020). Rusya'nın özel şirketi Novatek halihazırda bir blokta %20'lik bir hisse satın alırken, Rusya ayrıca Suriye'de gelecekteki gaz keşifleri için de bir kontrat ayırmış durumda (Stergiou, 2020). Wagner Group Rus devletiyle yakından bağlantılıdır ve vekalet savaşı stratejisinin bir aracı olarak kullanılmıştır (Rondeaux, 2022). Wagner Group, insan hakları ihlalleri ve savaş suçları işlemekle itham edilmektedir (Marten, 2019). Wagner Group, özel güvenlik şirketlerin bir dış politika ve askeri strateji aracı olarak kullanılmasının bir örneğidir. Küresel olarak savaşların özelleştirilmesi, insan hakları ihlalleri gibi uluslararası ilişkiler de sorgulanmaya başlanmıştır. Savaş ve güvenlik olgusu şirketlerle birlikte farklı bir yönde gelişmiştir. Mesleğin imajını, prestijini ve bu mesleği icra eden özel güvenlik görevlilerin toplumdaki saygınlığını sağlamak için öncelikle eğitimle başlanmalı, bugüne kadar yapılan hatalardan vazgeçilmeli, yeni hatalar yapılmamalı ve ortak akılla doğru bulunmalıdır (Uçkun ve ark., 2021).

Kalitenin ve niteliğin artırılmasının en temel veya bilinen yöntemi bireylere kaliteli bir eğitim verilmesidir. Eğitimin kalitesi, bu eğitimi verecek olanların verimliliğine bağlı olduğuna göre kişiler arası veya kurumlar arası iletişimin etkinliğinin sağlanması önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Üçüncü, 2016). Verilen eğitim tam olarak işin ruhunu yansıtmıyorsa o işin kalitesini ve bazı bir takım sorunların ortaya çıkması kaçınılmaz olmaktadır. Güvenlik ihtiyacının düzgün ve doğru bir şekilde sağlanması için eğitim devreye girmektedir. Bu kapsamda özel güvenlik eğitimlerine uygun eğitimler ve eğitimler tarafından eğitimlerin verilmesi ve yasallaştırılması gerekmektedir. Özel güvenlik görevlilerinin diksiyonu ve konuşma tarzı, güler yüzlü olup olmaması, kendini doğru ifade edebilme yeteneği, sosyal ilişkilerdeki kabiliyeti, hoşgörülü ve önyargısız davranışlar sergileyebilmesi gibi hususlar, güvenlik hizmeti alan tarafın niteliğine ve beklentilerine göre şekillenmelidir (Uçar ve Uçar, 2005). Özel güvenlik görevlilerinin polislikteki rolünün önemi ve genişlemesi, birçok ülkeyi onları yönetmek için özel mevzuat ve yasa çıkarmaya yöneltmiştir. Avrupa

Birliği'nde (AB) polislik ve özel güvenlik hizmetlerinin daha fazla sağlanmasına yönelik eğilimin bir güncellemesini sunmaktadır (van Steden ve Sarre, 2007). Birçok sanayileşmiş ülkenin bu tür önlemler konusunda uzun bir geçmişi vardır. Bununla birlikte, tanıtılan yapılar ve standartlar önemli ölçüde değişmiştir (Button, 2007). Özel güvenliğin kapsamı, yetkileri, düzenlemesi ve sosyal etkisi hakkındaki bilgi birikiminin, istikrarlı bir şekilde gelişmesine rağmen, nispeten küçük kalması dikkat çekicidir. Bu bilgi birikimini özel eğilimleri içerecek şekilde genişletmemek bir hata olabilir. Uygun şekilde ele alınmazsa, özelleştirme olgusu, toplulukların ayrılması, güvenlik mevcudiyetinin kutuplaşması ve marjinal grupların sosyal dışlanması gibi ciddi sosyal sonuçlar doğurabilir. Gelişmeleri ve eğilimleri takip edebilmek için, her şeyden önce, çağdaş dünyada özel güvenliğin büyümesini ve erişimini çizmek önemlidir. Böylesine büyük bir sektörün daha iyi yönetilmesi, denetlenmesi ve bu konuda bazı politikalar üretilmesi gerekmektedir.

1.1. Özel Güvenlik Eğitimi

Türkiye'de de güvenlik sektörü dünyada olduğu gibi mevcut ihtiyacın karşılanması adına hızla büyümüş ve birçok güvenlik şirketi açılmış ve bu sektörde çalıştırılmak üzere birçok insan istihdam edilmiştir (Doğan, 2019). Özel güvenlik eğitimi 5188 sayılı Kanununun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir. 14'üncü madde hükmünce İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izin belgesi verilen "Özel Güvenlik Eğitim Kurumları" ve "Yükseköğretim Kurumu (YÖK)" olmak üzere iki farklı kurumlar tarafından eğitim verilmektedir, Şekil 1'de yer verilmiştir. Özel güvenlik eğitim kurumlarında iki düzeyde ve üç türde eğitim verilmektedir. YÖK bünyesinde ise ön lisans düzeyinde eğitim verilmektedir.

Şekil 1. Özel güvenlik eğitimi sınıflandırılması

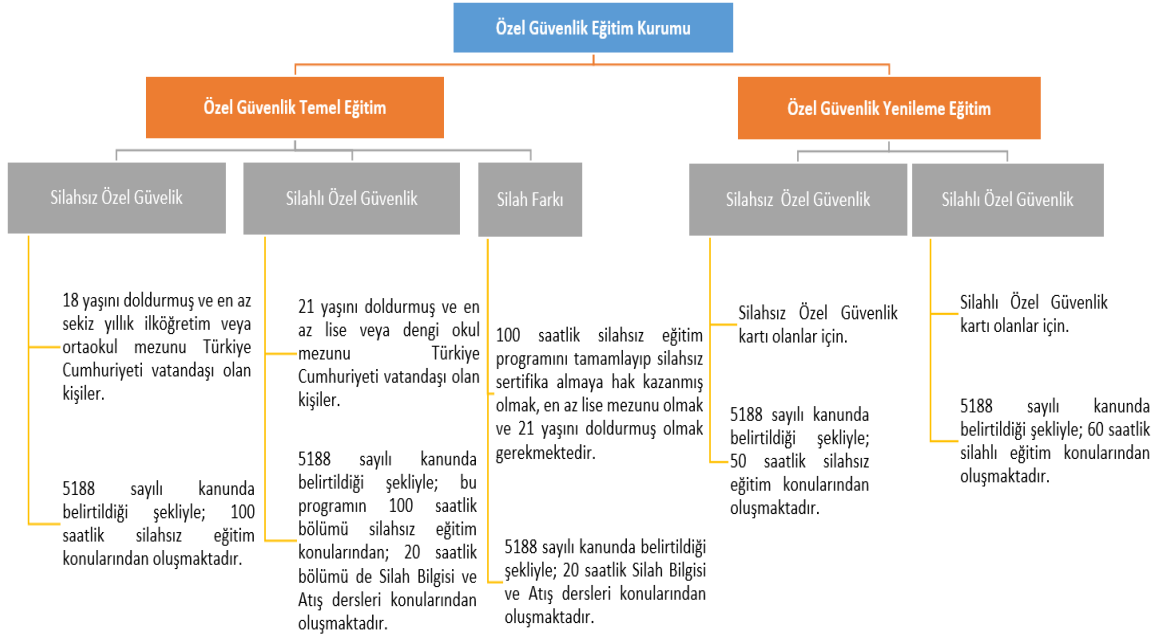
1.1.1. Özel Güvenlik Eğitim Kurumu

İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izni belgesi almış özel güvenlik eğitim kurumları tarafından "temel eğitimi" ve "yenileme eğitimi" olmak üzere iki farklı türde eğitim verilmektedir. Özel güvenlik eğitim kurumlarında verilen eğitimin sınıflandırılmasını Şekil 2'de yer verilmiştir.

Özel güvenlik eğitim kurumlarında, temel eğitim türünden; silahsız, silahlı ve silah farklı olmak üzere üç branşta eğitim verilmektedir. Yenileme eğitiminde ise; silahsız ve silahlı olmak üzere iki branşta eğitim verilmektedir.

Silahsız Temel Özel Güvenlik Eğitimi; On sekiz yaşını doldurmuş olan ve en az ilköğretim (ortaokul) mezunu olan TC vatandaşları eğitim alabilmektedir. Kayıt yaptırabilmesi için 5188 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Yönetmeliğin 18'inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları

Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastaneden “Silahsız Özel Güvenlik Görevlisi Olur” ibareli sağlık (heyet) raporu istenmektedir. Eğitim yüz saattir.

Şekil 2. Özel güvenlik eğitim kurumlarında özel güvenlik eğitimi sınıflandırılması

Silahlı Temel Özel Güvenlik Eğitimi; Yirmi bir yaşını doldurmuş olan ve en az ortaöğretim (lise) mezunu olan TC vatandaşları eğitim alabilmektedir. Kayıt yaptırabilmesi için 5188 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Yönetmeliğin 18’inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastaneden “Silahlı Özel Güvenlik Görevlisi Olur” ibareli sağlık (heyet) raporu istenmektedir. Eğitim yüz yirmi saattir.

Silah Farkı (Silahsızdan Silahlıya Geçiş) Eğitimi; daha önce silahsız özel güvenlik sertifikası almış veya silahsız özel güvenlik kimlik kartı olan özel güvenlik görevlilerin, silahsız olan kimlik veya sertifikalarını silahlıya çevirme işleminin yapılmasını sağlayan bir eğitim türüdür. Öncelikle silah farkı eğitimi alınabilmesi için bazı koşul ve şartlar mevcuttur. Bu şartlar, silahsız özel güvenlik sertifikası veya silahsız özel güvenlik kimlik kartına sahip olmak, yirmi bir yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olan TC vatandaşları eğitim alabilmektedir. Kayıt yaptırabilmesi için 5188 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Yönetmeliğin 18’inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastaneden “Silahlı Özel Güvenlik Görevlisi Olur” ibareli sağlık (heyet) raporu istenmektedir. Eğitim yirmi saattir.

Silahsız Yenileme Özel Güvenlik Eğitimi; daha önce silahsız özel güvenlik sertifikası almış olan TC vatandaşları eğitim alabilmektedir. Beş yıllık sertifika geçerlilik sürelerine en az altı ay, en fazla bir yıl kala özel güvenlik yenileme eğitimi alması ve ardından kimlik kartını yenilemesi işlemidir. Eğitim elli saattir.

Silahlı Yenileme Özel Güvenlik Eğitimi; daha önce silahlı özel güvenlik sertifikası almış olan TC vatandaşları eğitim alabilmektedir. Beş yıllık sertifika geçerlilik sürelerine en az altı ay, en fazla bir yıl kala özel güvenlik yenileme eğitimi alması ve ardından kimlik kartını yenilemesi işlemidir. Eğitim altmış saattir.

1.1.1.1. Özel Güvenlik Sınavı

Eğitim kurumlarında başarılı bir şekilde eğitimi tamamlayan kursiyerler İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) Özel Güvenlik Daire Başkanlığı tarafından Genel Yazılı Sınavı (GYS)’ye tabi

Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı İçin Durum Değerlendirmesi: Eğitim Süreci ve İstihdamı tutulmaktadır. Sınavdan başarılı olması takdirde “*Özel Güvenlik Sertifikası ve Özel Güvenlik Kimlik Kartı*” almaya hak kazanmış olmaktadır.

1.1.1.1.1. Özel Güvenlik Temel Eğitim Sınavı

Silahsız Özel Güvenlik Eğitimi Sınavı; Eğitimi tamamlayan kursiyerler GYS tabi tutulmaktadır. GYS, 100 adet çoktan seçmeli soru ve doğru yanlışı götürmemektedir. Bu yüzden her soru “*1 puan*” değerindedir.

$$\text{Silahsız Özel Güvenlik Başarı Puan} = \text{GYS Doğru Sayısı} \times 1$$

Silahsız özel güvenlik sınavından başarılı olmak için “*en az 60 puan*” almak durumundadır.

Silahlı Özel Güvenlik Eğitimi Sınavı; Eğitimi tamamlayan kursiyerler GYS sınavı ve Uygulamalı Atış Sınavına (UAS) tabi tutulmaktadır. GYS, 100 adet çoktan seçmeli soru, Silah Bilgisi Sınavı (SBS), 25 adet çoktan seçmeli soru ve UAS, 5 adet mermiyle 15 metre mesafeden yapılacak tabanca atışı ile değerlendirilmektedir. Uygulan testte doğru yanlışı götürmemektedir. Bu yüzden “*GYS 1 puan*”, “*SBS 2 puan*” ve “*UAS 10 puan*” değerindedir.

$$\text{Silahlı Özel Güvenlik Başarı Puan} = \frac{\text{GYS Doğru Sayısı} + (\text{SBS Doğru Sayısı} + \text{UAS})}{2}$$

Silahlı özel güvenlik başarı puanı hesaplanabilmesi için GYS kısmından en az 50 puan alınması gerekmektedir. GYS kısmından 50 puanın altında olursa silahlı özel güvenlik başarı puanı hesaplanmamaktadır. Silahlı özel güvenlik sınavından başarılı olmak için “*en az 60 puan*” almak durumundadır.

Özel Güvenlik Silah Farklı Sınavı; Eğitimi tamamlayan kursiyerler SBS ve UAS tabi tutulmaktadır. SBS, 25 adet çoktan seçmeli soru ve UAS, 5 adet mermiyle 15 metre mesafeden yapılacak tabanca atışı ile değerlendirilmektedir. Uygulan testte doğru yanlışı götürmemektedir. Bu yüzden “*SBS 2 puan*” ve “*UAS 10 puan*” değerindedir.

$$\text{Silah Farklı Başarı Puan} = \frac{\text{Silahsız Özel Güvenlik Başarı Puanı} + (\text{SBS Doğru Sayısı} + \text{UAS})}{2}$$

Silah farkı sınavından başarılı olmak için “*en az 60 puan*” olması gerekmektedir.

1.1.1.1.2. Özel Güvenlik Yenileme Eğitimi Sınavı

Eğitim kurumlarında başarılı bir şekilde eğitimi tamamlayan kursiyerler İçişleri Bakanlığı EGM Özel Güvenlik Daire Başkanlığı tarafından GYS’ye tabi tutulmaktadır. Sınavdan başarılı olması takdirde “*Özel Güvenlik Sertifikası*” ve “*Özel Güvenlik Kimlik Kartı*” yenilemeye hak kazanmış olmaktadır.

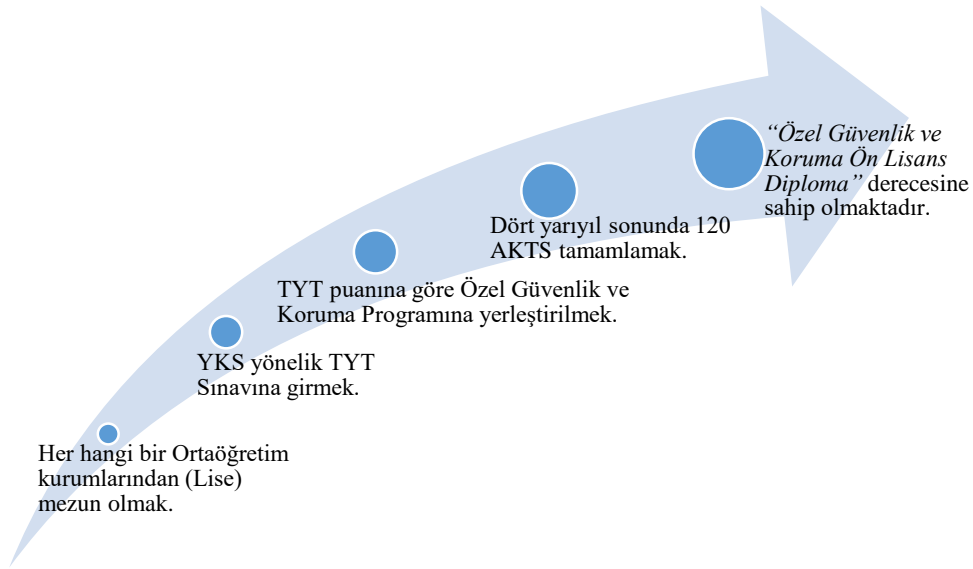
Silahsız Özel Güvenlik Yenileme Eğitimi Sınavı; Eğitimi tamamlayan kursiyerler GYS’ye tabi tutulmaktadır. GYS, 100 adet çoktan seçmeli soru ve doğru yanlışı götürmemektedir. Bu yüzden her soru “*1 puan*” değerindedir. Sınava giren tüm kursiyerler aldıkları nota bakılmaksızın başarılı sayılırlar ve yenileme sertifikası almaya hak kazanırlar.

Silahlı Özel Güvenlik Yenileme Eğitimi Sınavı; Eğitimi tamamlayan kursiyerler GYS ve UAS tabi tutulmaktadır. GYS, 100 adet çoktan seçmeli soru, SBS, 25 adet çoktan seçmeli soru ve UAS, 5 adet mermiyle 15 metre mesafeden yapılacak tabanca atışları ile değerlendirilmektedir. Uygulan testte doğru yanlışı götürmemektedir. Bu yüzden “*GYT 1 puan*”, “*SBS 2 puan*” ve “*UAS 10*” puan değerindedir. Sınava giren tüm kursiyerler aldıkları nota bakılmaksızın başarılı sayılırlar ve yenileme sertifikası almaya hak kazanırlar.

1.1.2. Yükseköğretim Kurumu (Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı)

5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun’un 14’üncü maddesi hükmüne Yükseköğretim Kurumlarınca “*Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı*” açabilme imkânı tanınmıştır. 5188 Sayılı Kanundan önce; İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda 2002-2003 eğitim öğretim yılında açılan ve ilk önce “*Savunma ve Güvenlik*” olarak daha sonra 2009 yılında “*Özel Güvenlik ve Koruma*” programı, Türkiye’de özel güvenlik sektöründe istihdam edilecek özel güvenlik görevlilerini yetiştiren ilk

yükseköğretim düzeyindeki eğitim programıdır (Yağcı, 2021). Özel güvenlik ve koruma programları ile güvenlik sektöründeki değişimleri yakından takip eden, teknolojik gelişmelere ayak uyduran ve saha çalışmalarında kullanılacak teknikleri bilen ve özel güvenlik görevlisi olacak kişilerin problem çözme ve analitik düşünme becerilerine sahip olmalarını sağlayan belirli yasa ve yönetmeliklerle donatılmış akademik bir programdır. Özel güvenlik sektörünün ihtiyaç duyduğu kalifiyeli özel güvenlik görevlilerini yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenen yönetmelikler çerçevesinde, özel güvenlik ve koruma programına öğrenci kabulü için; ÖSYM tarafından yapılan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)'ye yönelik Temel Yeterlilik Testi (TYT) ile öğrenci kabul etmektedir. YKS, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 45'inci maddesi kapsamında Yükseköğretim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda uygulanmaktadır. YKS'ye başvuru yapan öğrencilerin tamamı zorunlu olarak TYT'ye girmeleri gerekmektedir. TYT puan türü, merkezi yerleştirme yapılan ön lisans programlarına ve özel yetenek gerektiren lisans programlarına ön kayıt yaptırmak için yeterlidir (YKS Kılavuzu, 2022). Adaylar TYT sonuçlarına göre özel güvenlik ve koruma ön lisans programına yerleşebilmektedirler. YKS yerleştirme sonucunda özel güvenlik ve koruma ön lisans programını kazanan öğrenciler kayıt yaptırabilmesi için 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'un 10'uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 18'inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastaneden “*Özel Güvenlik Görevlisi Olur*” ibareli sağlık (heyet) raporu öğrencilerden kayıt esnasında istenmektedir. Özel güvenlik ve koruma programına yerleşme ve özel güvenlik ön lisans diploma derecesine sahip olma süreci Şekil 3'de yer verilmiştir.

Şekil 3. Özel güvenlik ön lisans diploma derecesine sahip olma süreci

Şekil 3 incelendiği zaman özel güvenlik ve koruma ön lisans programının eğitim süresi iki yıl olup öğretim programında öngörülen derslerden başarılı olmaları gerekmektedir ve başarı ile tamamlayan öğrenciler “*Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Diploma*” derecesine sahip olmaktadır. Özel güvenlik ve koruma programından mezun olan öğrenciler hem özel sektörde hem de kamu kurum ve kuruluşlarında görevlerini icra edebilmektedirler. Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek olan mezunlar için “*KPSS Ön Lisans*” puan türüne ihtiyaç vardır.

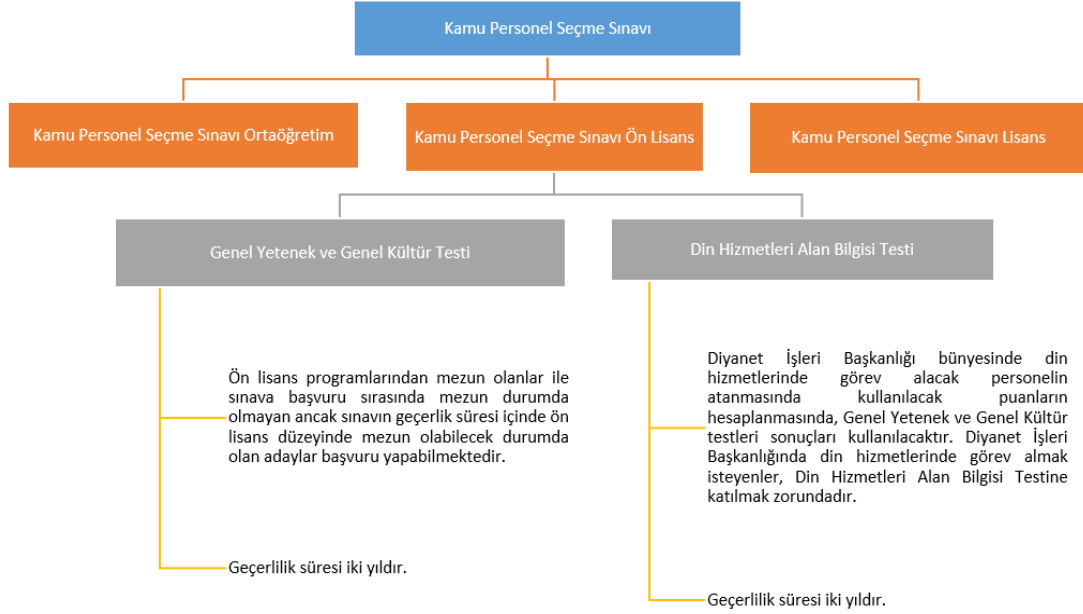
1.1.2.1. Kamu Personel Seçme Sınavı

KPSS, 18/3/2002 tarih ve 2002/3975 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile ÖSYM tarafından ilk kez 2002 yılında hazırlanmış ve uygulanmıştır. Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarına personel alımları için gerçekleştirilen bir sınav sistemidir. Kamu kurum ve kuruluşlarına istihdam edilecek personelin şeffaf ve adil bir şekilde yürütmek ve sınav rekabeti içinde personel kalitesini en üst düzeye çıkarmak sınavın ana amaçlarındandır.

KPSS ortaöğretim, ön lisans ve lisans olmak üzere üç farklı mezuniyet düzeylerine göre iki yılda bir gerçekleştirilmektedir. KPSS öğretmen adayları için her yıl yapılmaktadır. Adaylar, “Genel Yetenek” ve “Genel Kültür” Testine girmeleri zorunludur. KPSS mezuniyet düzeyleri içerisinde bazı kamu kuruluşları için alan sınavları yapılmaktadır. Bu alan sınavları ile personelin bilgi ve birikimini daha iyi derecede ölçmektedir.

1.1.2.1.1. Ön Lisans Mezunları için Kamu Personel Seçme Sınavı

KPSS Ön Lisans Sınavı; ön lisans programlarından mezun olanlar ile sınavın geçerlilik süresi içerisinde mezun olabilecek durumda bulunan öğrenciler içindir (KPSS Ön Lisans Başvuru Kılavuzu, 2022). Şekil 4’de KPSS Ön Lisans sınıflandırılmıştır.

Şekil 4. Kamu personeli seçme sınavı ön lisans sınıflandırılması

Ön Lisans düzeyinden mezunlar için KPSS'nin geçerlilik süresi iki yıldır ve KPSS93 puanı kullanılmaktadır. KPSS Ön Lisans Testi soru dağılımları Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Kamu personeli seçme sınavı ön lisans testi soru dağılımları

KPSS Ön Lisans Testi Soru Dağılımları				
		Soru Sayısı	Ağırlığı	Sınav Süresi
Genel Yetenek	Sözel Bölüm	30	%50	130 Dakika
	Sayısal Bölüm	30	%50	
Genel Kültür	Tarih	27	%45	
	Türkiye Coğrafyası	18	%30	
	Temel Yurttaşlık Bilgisi	9	%15	
	Türkiye ve Dünya ile İlgili Genel, Kültürel ve Güncel Sosyoekonomik Konular	6	%10	

Tablo 1 incelendiği zaman KPSS Ön Lisans “Genel Yetenek” ve “Genel Kültür” testleri olmak üzere iki bölümden oluştuğu görülmektedir. Genel Yetenek Testi 60 ve Genel Kültür Testi 60 olmak üzere toplam 120 çoktan seçmeli soru mevcuttur. Sınav süresi 130 dakika olarak verilmiştir. Ön lisans mezunlarının KPSS93 puanı ile yılda iki kere olmak üzere toplam dört kere kamu kurum ve kuruluşlarında kadro tercih hakları mevcuttur.

Araştırma özellikle 2016 yılından 2022 yılına değin ülkemizde özel güvenlik eğitimi süreci ve istihdam olanakları ele alınacaktır. Özel güvenlik eğitimi ülkemizde iki farklı kurum tarafından verilmektedir. Bu yüzden bu alanda mezun sayısı oldukça fazladır. Çalışmada yorum yapmamaya gayret etmekle birlikte, sözü

edilen özel güvenlikten mezun olanların iş sahalarının belki de kamu sektöründe en kısıtlı olduğunu belirtmekte fayda olacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; Üniversite bünyesinde yer alan Meslek Yüksekokulları Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümündeki Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programındaki öğrenci sayıları, mezunların sayıları ve KPSS Ön Lisans puanı ile kamu kurumlarına koruma ve güvenlik görevlisi unvanı ile açılan kadro sayıları verilerek analiz edilip değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın özel güvenlik ve koruma programı üzerinden yapılmasının nedeni; her geçen gün programa rağbet artarken aynı zamanda istihdamının ne durumda olduğunu anlamak için istatistiki veriler baz alınarak durum tespiti yapılacaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) 2016 yılından 2022 yılına kadar özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarında; a) aktif olarak eğitim gören öğrencilerin, b) mezun olan öğrencilerin sayıları ne düzeydedir?
- 2) 2016 yılından 2022 yılına kadar olan bazı kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına yerleştirmede koruma ve güvenlik görevlisi; a) kadro sayıları, b)tercih yapabilmeleri için gerekli nitelikler, c) son ataması yapılan KPSS Ön Lisans puanları ne düzeydedir?
- 3) 2016 yılından 2022 yılına kadar olan özel güvenlik ve koruma programı mezun ve kadro sayısı ne düzeydedir?

2. Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde “*araştırma modeli*”, “*verilerin toplanması*” ve “*verilerin analizi*” başlıkları ile açıklamalarına yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Nitel araştırmayı, “*gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma*” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırma nitel araştırma deseni esas alınarak “*doküman incelemesi modeli*” ile yapılandırılmıştır. Doküman analizi araştırmanın hedeflerine yönelik verilere ulaşmada dokümanların incelenmesi ile gerçekleşir (Çepni, 2010). Araştırma grubu MYO’ların Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümünde yer alan Özel Güvenlik ve Koruma Ön lisans Programları oluşturmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırma konusunu oluşturan veriler 5188 sayılı kanunun eğitim bölümü ve resmi web (ÖSYM ve YÖK vb.) sitelerden yapılan tarama sonucunda elde edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, ÖSYM verileri değerlendirmeye alınmıştır. Bu veriler özel güvenlik ve koruma programında okuyan öğrenci sayıları, mezunların sayıları ve kamu kurumlarına ayrılan koruma ve güvenlik görevlisi unvanı ile kadro sayıları temel alınarak değerlendirme yapılmıştır. Araştırma konusunu oluşturan veriler 2016 yılından 2022 yılına kadar ÖSYM verileri ile sınırlandırılmıştır.

3. Bulgular

Özel güvenlik ve koruma programlarında okuyan ve mezun olanların sayıları ile kadro sayıları analiz edilerek kamuya yerleşme oranları bazında durum değerlendirmesi yapılmıştır.

3.1. Özel Güvenlik ve Koruma Programı Kontenjanı

2016 yılından 2022 yılına kadar özel güvenlik ve koruma programlarında aktif olarak eğitim gören öğrencilerin sayıları Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğrenim birimlere göre öğrenci sayıları

Özel Güvenlik Ve Koruma Pr.												
Eğitim Yılı	Örgün Öğretim			İkinci Öğretim			Açık Öğretim			Toplam		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2022	2977	1652	4629	880	346	1226	8796	1490	10286	12653	3488	16141
2021	2531	1406	3937	988	352	1340	8560	1275	9835	12079	3033	15112
2020	2353	1093	3446	1101	308	1409	7175	1028	8203	10629	2429	13058
2019	2139	926	3065	1123	305	1428	6477	894	7371	9739	2125	11864
2018	1728	758	2486	1116	343	1459	5474	771	6245	8318	1872	10190
2017	1798	633	2431	1009	308	1317	4397	649	5046	7204	1590	8794
2016	1482	537	2019	938	297	1235	3894	509	4403	6314	1343	7657
TOPLAM										66936	15880	82816

Tablo 2 incelendiğinde; Örgün öğretimde öğrenim görmekte olan öğrenci sayısı toplam en fazla 2022 yılında en az ise 2016 yılında, ikinci öğretimde toplam en fazla 2018 yılında en az ise 2022 yılında ve açık öğretimde ise toplam en fazla 2022 yılında en az ise 2016 yılında öğrenci öğrenim görmektedir. Genel toplam da ise en fazla öğrenci sayısı 2022 yılında ve en az 2016 yılında özel güvenlik ve koruma programında öğrenim gören öğrenci mevcuttur. Her yıl öğrenim gören öğrenci sayısı doğru orantıda arttığı ve öğrencilerinin cinsiyet dağılımları oranı en fazla erkek olduğu görülmektedir.

3.2. Özel Güvenlik ve Koruma Programından Mezun Sayısı

2016 yılından 2022 yılına kadar özel güvenlik ve koruma programlarından mezun olan öğrencilerin sayıları Tablo 3’de yer verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenim düzeyleri ve birimlere göre mezun sayıları

Özel Güvenlik Ve Koruma Pr.												
Mezun Yılı	Örgün Öğretim			İkinci Öğretim			Açık Öğretim			Toplam		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2022	639	400	1039	283	112	395	1614	191	1805	2536	703	3239
2021	753	395	1148	334	95	429	1418	161	1579	2505	651	3156
2020	523	285	808	324	118	442	462	41	503	1309	444	1753
2019	472	270	742	317	133	450	310	47	357	1099	450	1549
2018	598	182	780	289	114	403	222	16	238	1109	312	1421
2017	486	213	699	380	137	517	285	22	307	1151	372	1523
2016	508	271	779	287	102	389	384	25	409	1179	398	1577
TOPLAM										10888	3330	14218

Tablo 3 incelendiğinde; Örgün öğretimden mezun olan öğrenci sayısı toplam en fazla 2021 yılında en az ise 2017 yılında, ikinci öğretimde toplam en fazla 2017 yılında en az ise 2016 yılında ve açık öğretimde ise toplam en fazla 2022 yılında en az ise 2016 yılında öğrenci öğrenim görmektedir. Genel toplam da ise en fazla öğrenci sayısı 2022 yılında ve en az 2018 yılında özel güvenlik ve koruma programından öğrenci mezun olmuştur. Mezun olan öğrencilerinin cinsiyet dağılımları oranı en fazla erkek olduğu görülmektedir.

3.3. Özel Güvenlik ve Koruma Programı Kamu Personeli Seçme Sınavı Kadro Sayısı ve Puanı

2016 yılından 2022 yılına kadar olan bazı kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına yerleştirmede koruma ve güvenlik görevlisi kadroları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4 incelendiği zaman özel güvenlik ve koruma programı mezunları KPSS Ön Lisans ile “Koruma ve Güvenlik Görevlisi” unvanıyla atanmaktadır. KPSS Ön Lisans bazı kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına yerleştirmede açılan ilgili kadrolar yılda iki kere yapıldığı görülmektedir. KPSS 2021/1 ve KPSS 2022/1 tercih dönemlerinde kadro ayrılmadığı görülmektedir. Toplamda kadro sayısı en az 2021 yılında 1 kadro ve en fazla 2022 yılında 145 kadro ayrıldığı görülmektedir. 2016 yılından 2022 yılına kadar toplam 252 adet kamu sektöründe koruma ve güvenlik görevlisi pozisyonunda kadro ayrılmıştır.

2016 yılından 2022 yılına kadar olan kadrolarda özel güvenlik ve koruma programından mezunların tercih yapabilmeleri için gerekli nitelikler Tablo 5’de yer verilmiştir.

Tablo 4. Özel güvenlik ve koruma mezunların yıllara göre kadro sayıları

Kadro Unvanı	Atama Yılı	Toplam Kontenjan	Yerleşen
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2022/2	145	145
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2022/1	-	-
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2021/2	1	1
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2021/1	-	-
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2020/2	2	2
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2020/1	5	5
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2019/2	36	36
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2019/1	4	4
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2018/2	7	7
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2018/1	17	17
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2017/2	17	17
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2017/1	2	2
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2016/2	1	1
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2016/1	15	15
TOPLAM		252	252

Tablo 5. Koruma ve güvenlik görevlisi atama nitelikleri

Kadro Unvanı	Atama Yılı	Aranan Nitelikler
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2022/2	1101 - 3389 - 6551 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2022/1	-
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2021/2	1101 - 3389 - 6551 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2021/1	-
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2020/2	1101 - 3389 - 6551 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2020/1	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2019/2	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2019/1	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2018/2	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2018/1	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2017/2	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2017/1	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2016/2	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2016/1	1101 - 3389 - 6551 - 7225 - 7303

Tablo 5 incelendiği zaman atama niteliklerine bakıldığı zaman; 1101; Cinsiyeti Erkek Olmak. 3389; Özel Güvenlik ve Koruma, Savunma ve Güvenlik, Güvenlik, Kamu Güvenlik ve Asayişin Sağlanması Ön Lisans programlarının birinden mezun olmak. 6551; Özel Güvenlik Görevlisi Kimlik Kartına Sahip Olmak. 7225; Güvenlik Tahkikatının Olumlu Sonuçlanması. 7303; Koruma ve Güvenlik Görevlisi aranan nitelikler olduğu görülmektedir. (KPSS Özel Koşullar, 2021). KPSS Ön Lisans ile gerçekleşen bazı kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına yerleştirmede açılan “Koruma ve Güvenlik Görevlisi” kadrosu erkek mezunlara yönelik olduğu ve kadın mezunlara kadro ayrıldığı tespit edilmiştir.

2016 yılından 2022 yılına kadar olan kadrolarda özel güvenlik ve koruma programından mezun olanların ataması yapılan puanları Tablo 6’da yer verilmiştir.

Tablo 6. Koruma ve güvenlik görevlisi atama puanları

Kadro Unvanı	Atama Yılı	En Düşük Taban Puan	En Yüksek Taban Puan
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2022/2	71.1	81.1
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2022/1	-	-
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2021/2	83.8	83.8
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2021/1	-	-
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2020/2	82.1	82.3
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2020/1	78.2	83.5
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2019/2	76.7	83.6
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2019/1	82.4	83.4
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2018/2	80.8	88.4
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2018/1	81.2	89.6
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2017/2	83.2	87.2
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2017/1	87.1	90.8
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2016/2	91.1	91.1
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2016/1	79.1	83.9

Tablo 6 incelendiği zaman koruma ve güvenlik görevlisi atama puanı en yüksek 2016 yılının ikinci atamasında ve en düşük 2022 yılının ikinci atamasında gerçekleşmiştir. 2022 yılının ikinci atamasında en düşük taban 71.1 puan ve 2016 yılının ikinci atamasında en yüksek taban 91.1 puan olduğu görülmektedir.

3.4.Özel Güvenlik ve Koruma Programı Mezun ve Kadro Sayısı Karşılaştırması

2016 yılından 2022 yılına kadar olan özel güvenlik ve koruma programı mezun ve kadro sayısı karşılaştırması Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Özel güvenlik ve koruma programı yıllara göre mezun sayısı ve kadro sayıları karşılaştırması

Yıl	Mezun Cinsiyeti		Koruma ve Güvenlik Görevlisi	
	Erkek	Kadın	KPSS Ön Lisans Kadro Sayısı	
2022	2536	703	145	
2021	2505	651	1	
2020	1309	444	7	
2019	1099	450	40	
2018	1109	312	24	
2017	1151	372	19	
2016	1179	398	16	
TOPLAM	10888	3330	252	

Tablo 7 incelendiği zaman her sene mezun sayısı koruma ve güvenlik görevlisi unvanında yapılan atama sayısından oldukça fazladır. 2016 yılından 2022 yılına kadar özel güvenlik ve koruma program mezun sayısının çok fazla olmasına karşın, koruma ve güvenlik görevlisi unvanında yapılan atama sayısının oldukça az ve yetersiz olduğu görülmektedir. Özel güvenlik ve koruma programdan mezun olan erkeklerin “Koruma ve Güvenlik Görevlisi” unvanı ile kamuya atanma olasılığı genel toplamda %2.3’dür. Kadın mezunların ise “Koruma ve Güvenlik Görevlisi” unvanı ile kadrosu ayrılmadığından kamuya atanma olasılığı mevcut değildir.

4. Sonuç ve Öneriler

Özel güvenlik eğitiminde standart bir eğitim sisteminin olmadığını göstermektedir. Sonuçta iki, üç hafta gibi kısa sürede eğitim veren özel güvenlik eğitim kurumları ile iki yıl gibi uzun sürede eğitim veren özel güvenlik ve koruma ön lisans programları aynı terazide tartılmaktadır. Kısa sürede ve en az ortaokul mezunu kursiyer ile üniversiteler gibi eğitim seviyesi yüksek olan kurumlarda hizmet vermesi, hatta yönetici konumunda olması bir başka sıkıntı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum hem adaleti bozmakta hem de kaliteli ve verimli bir hizmet vermeyi düşürmektedir. Bu bağlamda özel güvenlik eğitim kurumları ticari amaç olup, özel güvenlik

kursiyerlerin birçoğu devam etmek istemez ve hatta özel güvenlik temel eğitimi bile tam olarak verilmez ve kâğıt üzerinde kaldığı görülmektedir (Mil, 2014). Özel güvenlik eğitim kurumlarının işlevselliği tartışma konusudur.

Özel güvenlik ve koruma programlardan mezun olanların iş sahaları kamu sektöründe belki de en kısıtlılardan olduğunu belirtmekte fayda olacaktır. Kamu sektörü haricinde bu programdan mezun olanlar özel sektörde oldukça geniş bir çalışma alanı bulunmaktadır. Özel güvenlik ve koruma programında öğrenim gören öğrencilerin sayısı her geçen yıl doğru oranda artmasına rağmen mezunların kamuda istihdam edilmesi için koruma ve güvenlik görevlisi unvanına ayrılan kadro sayılarının yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Her sene artan mezun sayısı ile atama bekleyen özel güvenlik ve koruma programı mezun sayısının da giderek arttığı, fakat atama kontenjanlarının aynı oranda artmaması bu alandaki arz/talep dengesizliği artmaktadır. 2016 yılından 2022 yılına kadar koruma ve güvenlik görevlisi unvanına ayrılan 252 kadro sadece 10888 erkek mezunlara yönelik olduğu ve 3330 kadın mezunlara kadro ayrılmadığı tespit edilmiştir. Özel güvenlik ve koruma programından mezun olan kadın öğrencilerin KPSS Ön Lisans puanı ile ataması mevcut değildir. Fakat 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre, 06/06/1978 tarih ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar'ın Ek 2'inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca KPSS (B) grubu alımlarında nadir (az sayıda) kadın koruma ve güvenlik görevlisi alımları olmaktadır. Karabıyık (2015) göre, kadınların iş hayatına katılımlarının düşük olması, kadınların yeteneklerinin önünde önemli bir engel teşkil etmekte ve toplumsal kalkınmayı imkânsız hale getirmektedir. Kadınlar, bir toplumun ön saflarında yer almayan ancak toplumsal kalkınma üzerinde önemli etkileri olan bireylerdir. Kadın toplumda ne kadar aktif ve üretken ise toplum da o kadar gelişmiş olacaktır. Özel güvenlik ve koruma programından mezun olanların KPSS Ön Lisans atamalarında iyileştirmeler yapılabilir ve kontenjanlar ayrılabilir.

4/B Sözleşmeli "Koruma ve Güvenlik Görevlisi" alımlarında özel güvenlik ve koruma programından mezun haricinde, geçerli KPSS puanı olan herhangi bir lise (KPSS 94), ön lisans (KPSS 93) veya lisans (KPSS P3) mezunu olan ve "Özel Güvenlik Sertifikasına" sahip bireylerde atanabilmektedir. Bu yüzden özel güvenlik ve koruma programdan mezun olanlar için istihdam alanları azalmaktadır. Bu bağlamda İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izni belgesi olan "Özel Güvenlik Eğitim Kurumları" tarafından verilen özel güvenlik eğitimlerinin "Özel Güvenlik ve Koruma Programlarına" devredilmesi sayesinde daha kalifiyeli özel güvenlik görevlilerinin yetişmesine olanak sağlayacaktır. Aras (2018) çalışmasında, özel güvenlik görevlilerin hizmet alanlarında uzmanlaşmasına ve daha kaliteli güvenlik hizmetleri sunmasına yardımcı olmak için yeni eğitim programlarına ihtiyacın olduğu ve bu eğitim programları ile birlikte yeni ölçme-değerlendirme süreçlerini kurumsallaştıran yasal düzenlemeler ile Türkiye Cumhuriyeti'nde özel güvenlik hizmetleri daha kurumsallaşma imkânına sahip olabileceğinin sonucuna varmıştır. MYO'lardaki özel güvenlik ve koruma programlarını iyileştirmek için ders müfredatları tekrardan gözden geçirerek ihtiyaç duyulan bilgi, beceri ve deneyimi kazandırmak için tek format üzerinden modüler eğitimlere ayırması daha verimli olacaktır. Bu bağlamda 5188 Sayılı Kanunun 14'üncü maddesi tekrardan gözden geçirmeli ve eğitimleri MYO'ların bünyesine devredilebilir.

6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun 15'inci maddesinin 1'inci ek maddesi gereğince eğitim ve öğretim kurumlarında silah taşınmasına izin verilmediğinden, YÖK'ün güvenlikle ilgili fakülte ve MYO'larında "Silah Bilgisi" alanında verilen eğitimler sadece teorik olarak sürdürülmektedir. Bu bağlamda özel güvenlik ve koruma programından mezun olan bazı öğrenciler "Silah Bilgisi" dersini teorik olarak gördüğü fakat uygulamalı olarak eğitim görmediklerinden dolayı silahlı özel güvenlik sertifikası alabilmesi için tekrardan özel güvenlik eğitim kurumlarından "Silah Farkı" olarak 20 saatlik "Silah Bilgisi ve Atış" dersinin teorik ve uygulamalı alması zorunludur. Özel güvenlik ve koruma program için YÖK ile EGM arasında "Silah Bilgisi ve Atış" dersinin uygulaması için protokol yapılarak mezunların özel güvenlik eğitim kurumuna gitmeden "Silahlı Özel Güvenlik Sertifikası" alma hakkını kazanmış olabilir.

Kaynaklar

- Aras, H. (2018). Özel güvenlik görevlilerinde kurumsal uzmanlaşma: bir model önerisi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7 (1) , 131-158.
- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun (6136 Sayılı Kanun). (1953). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf> adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Button, M. (2007). Assessing the regulation of private security across Europe. *European Journal of Criminology*, 4(1), 109-128.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*, 5. Baskı. Trabzon
- Cottier, M. (2006). Elements for contracting and regulating private security and military companies. *International Review of the Red Cross*, 88(863), 637-663.
- Devlet Memurları Kanunu (657 Sayılı Kanun). (1965). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.657.pdf> adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Doğan, M.G. (2019). *Özel güvenlik teşkilatında eğitim olgusu: Özel güvenlik eğitim kursları ve meslek yüksekokullarındaki özel güvenlik ve koruma bölümleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Foley, E. and Kaunert, C. (2022). Russian private military and Ukraine: Hybrid surrogate warfare and Russian state policy by other means. *Central European Journal of International and Security Studies (CEJISS)*, 3(16), 172-192.
- Görücü, K. and Bünyad, A. (2020). مرتزقة مجموعة فاغنر الروسية . *Rouya Türkiyyah*, 9(2), 195-212.
- Hagengruber, D. (2009). *Striking a balance, the evolution of today's private military and security industry in the united states*. Master thesis, The George Washington University. Washington: ABD
- Harunoğulları, M. (2020). Doğu Akdeniz enerji havzası: Bölge üzerinde yaşanan uluslararası anlaşmazlık ve rekabet. *International Journal of Geography and Geography Education*, (42),455-481.
- Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.20023975.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Alanları. (2021). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/KPSS/TERCIH2/onlisansalanlar22122021.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Başvuru Kılavuzu. (2022). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/KPSS/ONL/kilavuz_10082022.pdf adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Birinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2016). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/KPSS/TERCIH1/MAXMINPuanlar_Onlisans14072016.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Birinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2017). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/KPSS/TERC%C4%B0H1/MinMax%C3%96nlisans19072017.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Birinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2018). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/KPSS/TERCIH1/MinMaxOnlisans13072018.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Birinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2019). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/KPSS/TERCIH1/minmaxonlisans28072019.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Birinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2020). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/TERCIH1/minmaxonlisans13082020.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2016). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/KPSS/Yerlestirme_Onlisans09012017.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük

- Puanlar. (2017).
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/KPSS/TERCIH2/MinMax%C3%96nlisans06122017.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2018).
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/KPSS/TERCIH2/minmaxonlisans28122018.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2019).
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/KPSS/TERCIH2/minmaxonlisans20122019.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2020). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/TERCIH2/minmax-onlisans14012021.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar. (2021). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/KPSS/TERCIH2/minmaxonlisans-06012022.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans İkinci Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin En Küçük ve En Büyük Puanlar (2022).
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/KPSS/TERCIH2/minmax_onlisans03012023.pdf adresinden 05 Mayıs 2023 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunları İçin Aranılan Nitelikler. (2021).
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/KPSS/TERCIH2/nitelik-onlisans22122021.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2016). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/KPSS/TERCIH1/TABLO-2_%20onlisans22062016.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2017).
<https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/KPSS/TERC%C4%B0H1/Tablo-2y21062017.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2018)
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/KPSS/TERCIH1/TABLO2_26062018.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2019).
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/KPSS/TERCIH1/tablo2_10072019.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2020).
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/TERCIH1/tablo2_23072020.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar (2021). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/KPSS/TERCIH1/tablo2-01072021.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının Birinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2022).
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/KPSS/TERCIH1/tablo2_30062022.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2022). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/KPSS/TERCIH2/tablo2-21122022.pdf> adresinden 05 Mayıs 2023 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2016).
https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/KPSS/TERCIH2/Tablo2_21122016.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.

- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2017). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/KPSS/TERCIH2/Tablo-2_13112017.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2018). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/KPSS/TERCIH2/tablo2-11122018.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2019). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/KPSS/TERCIH2/tablo2_03122019.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2020). https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/TERCIH2/tablo-2_30122020.pdf adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Ön Lisans Mezunlarının İkinci Tercihleri Arasında Gösterebileceği Kadro ve Pozisyonlar. (2021). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/KPSS/TERCIH2/tablo2-22122021.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Özel Koşullar. (2021). <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2021/KPSS/TERCIH2/ozelkosullar22122021.pdf> adresinden 23 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Karabıyık, İ. (2015). Türkiye’de çalışma hayatında kadın istihdamı. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(1), 231-260.
- MacLeod, S. (2015). Private security companies and shared responsibility: The turn to multistakeholder standard-setting and monitoring through self-regulation-‘plus’. *Neth Int Law Rev*, 1(62), 119-140.
- Marten, K. (2019). Russia’s use of semi-state security forces: the case of the Wagner Group. *Post-Soviet Affairs*, 3(35), 181-204.
- Mayer, D. (2010). Peaceful warriors: Private military security companies and the quest for stable societies. *Journal of Business Ethics*, 89, 387-401.
- Mil, H.İ. (2014). Türkiye’de özel güvenlik sistemi ve yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(01), 117-134.
- Narváez González, C., and Valencia, K. (2019). Improving human rights in the private security industry: Envisioning the role of ICoCA in Latin America. *Business and Human Rights Journal*, 4(1), 79-107.
- Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği. (2021). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/06/20210626-19.htm> adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun (5188 Sayılı Kanun). (2004). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5188.pdf> adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik. (2004). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7190&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Pinzauti, G. (2007). The Blackwater scandal: Legal black hole or unwillingness to prosecute private military contractors?, *The Italian Yearbook of International Law Online*, 17(1), 123-142.
- Radziszewski, E. (2023). Private military and security companies and human rights abuses: The impact of CEOs’ military background. *Conflict Management and Peace Science*, (0)0.
- Räkköläinen, M. 2020. The birth of commercial military service companies in Russia. *Idäntutkimus*, 27(3-4):70. <https://doi.org/10.33345/idäntutkimus.102001>.
- Rondeaux, C. (2022) ‘Decoding the Wagner Group’, in Peter Bergen and others (eds), *Understanding the New Proxy Wars: Battlefields and Strategies Reshaping the Greater Middle East* (2022; online edn, Oxford Academic, 19 Jan. 2023), <https://doi.org/10.1093/oso/9780197673591.003.0009>, accessed 5 May 2023.
- Snukal, K. (2013). *Legal absurdities and wartime atrocities: Lawfare, exception, and the Nisour square massacre*. Master Theses, University of Toronto. Toronto, ABD.
- Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar. (1978). <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=21&MevzuatNo=715754&MevzuatTertip=5> adresinden 21 Eylül 2022 tarihinden alınmıştır.
- Stergiou A. (2020). The EU, Russia and Cyprus. *Journal of Law and Administration*. 2019;15(4):56-68.
- Uçar, T. ve Uçar, Ş. (2005). *Özel güvenlik metodolojisi*. İstanbul: Papatya Bilim. (ss. 149).
- Uçkun, S., Yüksel, A. ve Uçkun, C.G. (2021). Özel güvenlik programlarındaki akademisyen profillerinin incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(67), 576-581.

- Üçüncü, K., (2016). “İş tatmini ve motivasyon” Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı. Trabzon.
- Van Steden, R., and Sarre, R. (2007). The growth of private security: Trends in the european union. *Security Journal*, 20(4), 222-235.
- Yağcı, A. (2021). Yükseköğretim kurumlarında yer alan özel güvenlik ve koruma programlarındaki ilkyardım dersinin analizi. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 4(2), 58-76.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yükseköğretim Bilgi ve Yönetim Sistemi. (2022). *Öğrenim düzeyleri ve yükseköğretim kurumlarının birimlerine göre öğrenci sayıları* <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 18 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Yükseköğretim Bilgi ve Yönetim Sistemi. (2022). *Öğrenim düzeyleri ve yükseköğretim kurumlarının birimlerine göre mezun sayıları* <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 18 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Yükseköğretim Kanunu. (1981). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2547.pdf> adresinden 18 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS). (2022). *YKS kılavuzu*. https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/YKS/kilavuz_11022022.pdf adresinden 18 Ağustos 2022 tarihinden alınmıştır.
- Zelka, M. ve Ertaş, A. (2020). Özel askeri şirketlerin iş ahlakı açısından değerlendirilmesi. *Erzurum Kültür Eğitim Vakfı (EKEV) Akademi Dergisi*, 0(82), 197-210.

Etik, Beyan ve Açıklamalar

---

1. Etik Kurul izni ile ilgili;
 Bu çalışmanın yazar/yazarları, Etik Kurul İznine gerek olmadığını beyan etmektedir.
  2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedir.
  3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.
  4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.
-